

ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 61 ไออาร์ 4 (61IR4)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์
ที่อยู่ เลขที่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
โทรศัพท์ 053 944 9044

แหล่งที่มาและประวัติ

ผักกาดเขียวปลี พันธุ์ 61IR4 เป็นผักกาดเขียวปลีพันธุ์ตลาดที่ปลูกทดสอบที่สถานีห้วยลึก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ใน พ.ศ. 2526 คัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีและห่อหัวแน่น เข้าสู่การคัดเลือกพันธุ์โดยวิธี คัดเลือกแบบบันทึกประวัติ ที่ขุนกลาง ดอยอินทนนท์ ดอยแม่แฮ และภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จนได้พันธุ์แท้ 61IR4 ที่มีเปอร์เซ็นต์การห่อหัว 26.7 เปอร์เซ็นต์ การแทงช่อ 73.3 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีการแทงช่อดอกเมื่อปลูกในช่วงมกราคม-เมษายน 2549 และได้ใช้ 61IR4 เป็นพ่อพันธุ์ในการผสมกับพันธุ์เกษตรกรผู้เป็นหมัน ให้ลูกผสมที่มีคุณภาพการห่อหัวเป็นที่ต้องการของโรงงานดอกผัก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ประเภท** พืชล้มลุก ใบเลี้ยงคู่ มีชื่อสามัญเรียกว่า Indian musard leaf mustard หรือ Chinese mustard จัดอยู่ในกลุ่ม Rapiferous (IBPGR, 1981) หรือ Takana (Tsunoda et. al, 1980) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Brassica juncea* L var. *rugosa* อยู่ในวงศ์ Cruciferae
- ต้น** ลำต้นตรง ทรงพุ่มแคบ ความกว้าง 2.5 ซม. ความยาว 5 ซม. ไม่มีขนสามารถแตกกิ่งก้าน ทรงพุ่มแคบอาจสูงถึง 1 เมตร มีรากแก้ว
- ใบ** ใบไม่มีขน เส้นกลางใบกว้างแบนและอวบหนา กรอบ สีเขียวและเขียวเข้ม มีทั้งขอบใบเรียบและเว้า ใบห่อกันเป็นปลี ใบมีสาร glucoside sinigrin การเรียงตัวของใบแบบ alternate และเป็นใบเดี่ยว ความกว้าง 27.1 ซม. ความยาว 31.12 ซม.
- ช่อดอก** แบบกระจุก (raceme) ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีเกสรเพศผู้และเพศเมียอยู่ในดอกเดียวกัน รังไข่เป็นแบบใต้รังไข่ (hypogynous) เกสรเพศผู้มี 6 อัน (สั้น 4 อัน ยาว 2 อัน) กลีบดอกมี 4 กลีบ สีเหลือง กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ
- ผล** ผลเป็นแบบผลแตกแบบผักกาด (silique) และแตกจากด้านล่างสู่ด้านบนฝัก
- เมล็ด** ไม่มีอาหารเลี้ยงตัวอ่อน และมีตัวอ่อนโครงงอ ธรรมชาติการผสมพันธุ์ เป็นแบบผสมตัวเอง เมล็ดเป็นแบบเกลี้ยง (glabrous) สีน้ำตาลและสีดำ เมล็ดมี น้ำมัน 35%
- ลักษณะอื่น ๆ** ห่อหัวเร็ว แทงช่อดอกช้า ให้ผลผลิตสูง 874.7 ก.ก./ไร่ ห่อหัว 26.7 เปอร์เซ็นต์
- ลักษณะเด่น** เป็นพันธุ์ผักกาดเขียวปลีที่มีเกสรเพศผู้เป็นหมัน

การประเมินลักษณะทางพืชสวน

การประเมินลักษณะทางพืชสวนของผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 61IR4 ตาม IBPGR descriptor (1981)

ลักษณะใบและการห่อปลี

มุมของก้านใบรอบนอกที่เจริญเต็มที่กับพื้นดิน เป็นมุมเปิด ($\sim 65^\circ$)(1) รูปใบที่เจริญเต็มที่กลม (orbicular)(1) การแบ่งของใบแฉ่ไม่แบ่ง (1) สีของใบแฉ่สีเขียว (2) ความเข้มของสีใบแฉ่สีเขียวเข้ม (7) สีก้านใบ สีขาว (1) ขนที่ใบ เกือบ (0) ความยาวของก้านใบไม่รวมก้าน 35.2 ซม. ความกว้างของก้านใบ 27.1 ซม. ความยาวของก้านใบ 4.9 ซม. ความกว้างของก้านใบ 3.8 ซม. ความหนาของก้านใบ หนาปานกลาง (5) รูปร่างก้านใบหน้าตัด ครึ่งวงกลม (5) ความหนาก้านใบ ปานกลาง (5) ปุ่มปมของตัวใบมีเล็กน้อย (3) ปลายใบเป็นคลื่นต่ำ (3) ความสูงของต้น 35.9 ซม. มีการห่อปลีปานกลาง (5) รูปร่างปลีกลม (1) การห่อปลีที่ปลายปลายใบทับกันและกันเล็กน้อย (5) น้ำหนักปลีก่อนตัดแต่ง 0.94 กก. น้ำหนักปลีหลังตัดแต่ง 0.51 กก. อัตราส่วนของหัว 1.16 (ความกว้างของหัว/ความยาวของหัว) การเจริญของตาข้าง

ลักษณะของดอก

สีกลีบดอกสีเหลือง (2) รูปร่างกลีบดอกเรียวมาก (3)

ลักษณะต้นและการห่อหัวของผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 61IR4